

[Poul Thomsen.]

Det er altid med betænkelighed, man går til at anbefale en forhøjelse af statens tilskud til snart det ene og snart det andet, men jeg synes, at opgaven her har en særlig karakter, også fordi den har ventet så længe på at blive gennemført. Jeg synes, vi skylder museerne en hjælp, og derfor vil vi fra vor side gå ind i en fordomsfri forhandling om dette forslag, som vi håber må kunne føre til en god fremtid for vore museer i pagt med den fortid, de har.

Helge Larsen: Der er næppe tvivl om, at det lovforslag, som foreligger her, imødekommer et stærkt ønske hos vore museer rundt om i landet, og jeg takker på mit partis vegne den højtærede undervisningsminister for fremsættelsen af det.

Det væsentligste i lovforslaget er de øgede tilskud, der gives til de lokale museer; der vil naturligvis fra mange sider være ønske om en forhøjelse af tilskuddet. Jeg skal blot nævne et enkelt spørgsmål, som man kan se på i udvalget. Det er, om det ikke vil være rimeligt, at der gives større tilskud til de mindre lokalmuseer, forment således, at de 100 pct., der gives, gives ud over et beløb på 2 000 kr. i kommunalt tilskud.

Der er også et andet punkt, som jeg gerne lige vil drage frem, også med henblik på en nærmere drøftelse i udvalget, nemlig spørgsmålet om sammensætningen af statens lokalmuseumstilsyn. Vil det ikke være rimeligt, at der gives de større provinsmuseer — jeg tænker her specielt på museerne i Århus og Odense — en repræsentation i dette tilsyn, eventuelt på bekostning af den ret betydelige repræsentation, som er givet nationalmuseet?

Med disse få bemærkninger vil jeg gerne anbefale lovforslaget til hurtig behandling.

Alfred Jørgensen: Det lovforslag, som vi har til behandling, tilsigter en dybtgående ændring i de kulturhistoriske lokalmuseers organisation, administration og hele økonomi, og da dets vedtagelse vil føre til en stærk indgriben i de lokale museers forhold og en væsentlig forøgelse af statens udgifter på dette område, er det naturligt at rejse spørgsmålet, om driften af et museums-væsen i det hele taget er en statsopgave.

Det er min opfattelse, at når der er tale om at tage vare på de kulturskatte, der må betragtes som hele nationens fælleseje, så er det en statsopgave. Jeg kan altså ikke se, at den opgave, staten har påtaget sig ved at opretholde nationalmuseet, kan løses på anden måde.

Men jeg finder, at den kulturopgave, som løses af vore lokalmuseer, ligger i et andet plan. Disse museer har hidtil været opretholdt og ledet og båret økonomisk af lokale kredse, ved private bidrag og kommunale tilskud og beskedne tilskud fra staten. Jeg vil hertil gerne sige, at det lokale museumsarbejde, jeg har personligt kendskab til, værdsætter jeg højt, og jeg tror ikke på, at det vil vinde i værdi ved halvvejs at blive gjort til et statsforetagende.

Når jeg er imod hele denne udvikling, er det først og fremmest af principielle grunde, fordi jeg tror, at denne opgave løses bedst, hvis vi ikke bryder den hidtidige udvikling. Men det er også af økonomiske grunde, jeg er imod den omvæltning, dette lovforslag er udtryk for.

Det drejer sig her om betydelige forhøjelser af de direkte tilskud både til de almindelige lokalmuseer og til de nye landsmuseer og samtidig om en forhøjelse af de hidtidige bevillinger til honorarer og rejser for tilsynet, til rejser for konsulenterne og opretholdelse af et sekretariat samt om en forhøjelse af de bevillinger, der stilles til rådighed ved løsningen af særlige opgaver.

Der synes at ligge den tendens i lovforslaget, at lokalmuseerne skal overtage en del af de opgaver, som hidtil er løst af nationalmuseet, men hvis denne tendens skal føres igennem til bunds under parolen Egtvedpigen for Egtved, så vil ordningen i det lange løb blive dyr.

Der er et gammelt ord, der siger, at det er det første skridt, der koster. Det kan også komme til at passe her. Den ordning, der indeholdes i lovforslaget, må betegnes som en helt ny museumsordning for provinsmuseernes vedkommende, og det må overvejes, om tiden netop nu er inde til at pålægge staten nye opgaver, hvis løsning kræver nye bevillinger. Man kunne jo også overveje en ajourføring af statens tilskud til provinsmuseernes drift inden for den bestående ordnings rammer.